

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

u.remissvar@regeringskansliet.se

U2019/02278/GV

Yttrande över promemorian På väg – mot stärkt kvalitet inom komvux för elever med svenska som andraspråk

Skolväsendets överklagandenämnd (ÖKN) har uppfattat att de förslag som presenteras inte i sig innebär någonting nytt i förhållande till vad som redan gäller idag, utan att det övergripande syftet har varit att förtydliga redan gällande reformer. Detta genom att regleringarna föreslås flyttas in i skollagen och i förordningen om vuxenutbildning. Utifrån denna uppfattning har ÖKN inget att erinra i stort gällande de förslag som nu presenteras.

ÖKN lämnar dock, utifrån det område nämnden har att bevaka, vissa synpunkter på promemorian.

1. Bedömningar gällande tillfredsställande framsteg

ÖKN prövar överklaganden av beslut om upphörande av komvuxutbildningar. Beslut om upphörande av utbildning på en kurs grundas på att eleven *saknar förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen*, eller att eleven annars *inte gör tillfredsställande framsteg*. Enligt praxis från ÖKN ska en separat bedömning göras för varje komvuxkurs för sig allteftersom respektive kurs har påbörjats, och inte för utbildningen som en helhet¹. Strukturen av komvux innebär nämligen att en elev blir antagen till ett antal separata kurser utifrån en individuell studieplan baserad på vad just den eleven saknar, och inte till en sammanhållen utbildning. Detta oaktat att många kommuner erbjuder s.k. ”kurspaket” i den kommunala vuxenutbildningen som till utseendet påminner om sammanhållna utbildningar. Då bedömningen ska göras kurs för kurs tillåts således inte i normalfallet att en huvudman gör bedömningen att en elev inte gör tillfredsställande framsteg avseende en kurs som ännu inte har påbörjats.

¹ Se bl.a. Överklagandenämndens beslut den 29 april 1999, dnr A 29, den 29 juni 2015, dnr 2015:247 och den 28 mars 2019, dnr 2019:37.

ÖKN ställer sig frågande till om förslaget att erbjuda en sammanhållen utbildning till vissa nyanlända vuxna är tänkt att påverka hur denna bedömning ska göras, det vill säga om bedömningen av progressionstakten för en elev som blivit antagen till en sammanhållen utbildning ska göras i relation till utbildningen som helhet eller kurs för kurs som i dagsläget. ÖKN vill härvid framhålla att det finns en risk att kommunen kan misstolka hur denna bedömning ska göras, vilket kan leda till en ökad frekvens av felaktiga beslut och eventuellt därmed även en ökad frekvens av överklaganden.

2. Synpunkter utifrån tydlighet och placering

Författningsförslaget stadgar att det ska röra sig om en "utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket", samt att "utbildningen i genomsnitt under en fyraveckorsperiod ska omfatta minst 23 timmars undervisning i veckan". Endast genom förarbetsuttalanden framgår det att fördelningen i praktiken ska utgöras av 15 timmar SFI samt minst 8 timmar bestående av andra kurser. ÖKN anser att det skulle vara önskvärt om denna fördelning framgick tydligare av själva lagtexten – särskilt för att säkerställa att kommunerna ges förutsättningar att förstå vad det är som förväntas av dem.

ÖKN anser vidare att själva placeringen av reglerna om sammanhållen utbildning för vissa nyanlända vuxna bör ses över. I nu gällande förslag är bestämmelsen placerad i direkt anslutning till reglering som berör avgifter (komvux) samt ansökan, mottagande och antagning (särvux), vilket ÖKN ställer sig frågande till.

På Överklagandenämndens vägnar

Magnus Åhammar

Yttrandet har beslutats av Magnus Åhammar, vice ordförande i nämnden, samt Birgit Blomqvist, Einar Jakobsson, Greger Bååt och Elisabeth Fernell efter föredragning av juristen Niklas Beijar Johansson. Kanslichefen Anna-Karin Lundgren har även varit med vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.